

Datum van inontvangstneming : 16/01/2018

Zaak C-681/17

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

6 december 2017

Verwijzende rechter:

Bundesgerichtshof (Duitsland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

15 november 2017

Verweerster en verzoekster tot „Revision“:

slewo // schlafen leben wohnen GmbH

Verzoeker en verweerder in „Revision“:

██████████

BUNDESGERICHTSHOF

BESCHIKKING

[OMISSIS]

In het geding tussen

slewo // schlafen leben wohnen GmbH, [OMISSIS] Zimmern,

verweerster en verzoekster tot „Revision“,

[OMISSIS]

en

██████████ [OMISSIS] Mainz,

verzoeker en verweerder in „Revision“,

[OMISSIS]

[Or. 2]

heeft de VIII. Zivilsenat van het Bundesgerichtshof [(hoogste federale rechter in burgerlijke en strafzaken, Duitsland)] op 15 november 2017 [OMISSIS]

als volgt beslist:

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

Het Hof van de Europese Unie wordt, met het oog op de uitlegging van artikel 16, onder e), alsook – in voorkomend geval – van artikel 6, lid 1, onder k), van richtlijn 2011/83/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2011 betreffende consumentenrechten, tot wijziging van richtlijn 93/13/EEG van de Raad en van richtlijn 1999/44/EG van het Europees Parlement en de Raad en tot intrekking van richtlijn 85/577/EEG en van richtlijn 97/7/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB 2011, L 304, blz. 64; hierna: „richtlijn consumentenrechten”), krachtens artikel 267 VWEU verzocht om een antwoord op de volgende prejudiciële vragen:

1. Moet artikel 16, onder e), van de richtlijn consumentenrechten aldus worden uitgelegd dat de aldaar bedoelde goederen die om redenen van gezondheidsbescherming of hygiëne niet geschikt zijn om te worden teruggezonden, ook goederen (zoals matrassen) omvatten die weliswaar bij normaal gebruik rechtstreeks met het menselijke lichaam in aanraking kunnen komen maar die de handelaar door gepaste (reinigings)maatregelen opnieuw geschikt kan maken voor de verkoop? **[Or. 3]**
2. Bij een bevestigend antwoord op de eerste vraag:
  - a) Aan welke voorwaarden moet een verpakking van een goed voldoen om te kunnen spreken van een verzegeling in de zin van artikel 16, onder e), van de richtlijn consumentenrechten?

en
  - b) Moet de informatie die de handelaar krachtens artikel 6, lid 1, onder k), van de richtlijn consumentenrechten vóór de inwerkingtreding van de overeenkomst dient te verstrekken, derwijze worden verstrekt dat de consument onder concrete verwijzing naar het voorwerp van de koop (hier: een matras) en de verzegeling ervan erop geattendeerd wordt dat hij bij verwijdering van de verzegeling het herroepingsrecht verliest?

Motivering:

I.

- 1 Verweerster is een online handelaar die onder meer matrassen verkoopt. Op 25 november 2014 bestelde verzoeker, via de website van verweerster en voor privédoeleinden, een „Dormiente Natural Basic” matras voor een aankoopprijs van 1 094,52 EUR. Op verzoekers factuur van 26 november 2014 werd verwezen naar de aldaar afgedrukte algemene voorwaarden die ook „informatie over het recht van herroeping door de consument” bevatten. Daarin staat onder meer te lezen: **[Or. 4]**

„[...]

Wij zullen de kosten voor het terugzenden van de goederen voor onze rekening nemen.

[...]

Uw herroepingsrecht vervalt voortijdig in de volgende gevallen: bij overeenkomsten over de levering van verzegelde goederen die om redenen van gezondheidsbescherming of hygiëne niet geschikt zijn om te worden teruggezonden, wanneer hun verzegeling na de levering werd verwijderd.”

- 2 De matras was bij levering aan verzoeker voorzien van een beschermfolie die verzoeker achteraf verwijderde. Op 9 december 2014 verzond verzoeker een e-mail naar verweerster met de volgende inhoud:

„Geachte mevrouw, mijnheer,

Ik moet de matras [...] jammer genoeg naar u terugsturen. Omwille van het hoge gewicht moet de terugzending wellicht door een vervoerbedrijf worden uitgevoerd. Kunt u alstublieft daarvoor zorgen? Bij voorkeur deze week nog volgens afspraak.

Met vriendelijke groet,

[...]”

- 3 Aangezien verweerster het aangevraagde retourtransport niet regelde, liet verzoeker het transport zelf uitvoeren voor een prijs van 95,59 EUR.
- 4 De rechtsvordering tot teruggaaf van de aankoopprijs en transportkosten, in totaal 1 190,11 EUR, vermeerderd met rente, alsook tot vrijwaring voor precontentieuze advocatenhonoraria, is voor de lagere rechtbanken succesvol geweest. De appelrechter heeft vervolgens in overweging genomen dat een matras geen artikel voor persoonlijke hygiëne is in de zin van § 312g, lid 2, eerste zin, nr. 3, van het Bürgerliches Gesetzbuch, (Duits burgerlijk wetboek; hierna: „BGB”) en dat bijgevolg ook na het verwijderen van de beschermfolie herroeping door verzoeker niet uitgesloten was. In het beroep tot „Revision”, dat de appelrechter heeft toegestaan, concludeert verweerster nog steeds tot afwijzing van de vordering. **[Or. 5]**

II.

- 5 1. Bij de koopovereenkomst die de partijen online hebben gesloten, gaat het om een overeenkomst op afstand in de zin van § 312c BGB die de consument overeenkomstig § 312g, lid 1, BGB naar believen kan herroepen. Voor zover de partijen niets anders zijn overeengekomen, bestaat dit herroepingsrecht volgens § 312g, lid 2, eerste zin, nr. 3, BGB echter niet bij overeenkomsten voor de levering van verzegelde goederen die om redenen van gezondheidsbescherming of hygiëne niet geschikt zijn om te worden teruggezonden, wanneer hun verzegeling na de levering werd verwijderd. Deze formulering grijpt terug op de vrijwel identieke bewoordingen van artikel 16, onder e), van de richtlijn consumentenrechten. Daarin heet het:

„De lidstaten voorzien niet in het in de artikelen 9 tot en met 15 bedoelde herroepingsrecht voor overeenkomsten op afstand en buiten verkooppunten gesloten overeenkomsten betreffende [...] de levering van verzegelde goederen die niet geschikt zijn om te worden teruggezonden om redenen van gezondheidsbescherming of hygiëne en waarvan de verzegeling na de levering is verbroken.”

- 6 De beslechting van onderhavig geding is in eerste instantie afhankelijk van het feit of de genoemde bepaling van de richtlijn aldus moet worden uitgelegd dat zij ook van toepassing is op goederen (zoals bijvoorbeeld matrassen) die bij normaal gebruik nauw met het menselijk lichaam in aanraking kunnen komen. De standpunten dienaangaande lopen uiteen.

- 7 a) In de weliswaar niet bindende, maar in overleg met de bevoegde overheden van de lidstaten en in samenwerking met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en consumentenverenigingen opgestelde leidraden van het directoraat-generaal Justitie van de Europese Commissie (status: juni 2014) wordt de toepasselijkheid van de onder e) vermelde uitzondering op matrassen [**Or. 6**] (in de hele Gemeenschap) zonder meer bevestigd. Zo luidt aldaar, onder punt 6.8.2. (goederen met specifieke eigenschappen) met betrekking tot de uitsluiting van het herroepingsrecht overeenkomstig artikel 16, onder e), onder meer als volgt:

„Om goederen op basis van letter e) uit te sluiten, moeten er echte redenen van gezondheidsbescherming of hygiëne zijn om een verzegeling te gebruiken in de vorm van bijvoorbeeld een beschermende verpakking of een beschermfolie.

Deze uitzondering kan bijvoorbeeld worden toegepast op de volgende goederen als de consument na levering de verzegeling verbreekt:

- cosmetica zoals lippenstiften
- matrassen.”

- 8 Ook in een deel van de rechtsliteratuur wordt het standpunt bijgetreden dat het scala van goederen die om redenen van gezondheidsbescherming of hygiëne na verwijdering van de verzegeling niet voor terugzending geschikt zijn, relatief breed op te vatten is [OMISSIS] en alle goederen omvat die bij een normaal gebruik intensief met het lichaam in aanraking komen, zoals bijvoorbeeld zwemkleding, ondergoed en koptelefoons of „oordopjes” [OMISSIS]. Ook zou de formulering van de uitzonderingsbepaling („niet geschikt om te worden teruggezonden”) er eventueel op kunnen wijzen dat de toestand van het goed na verwijdering van de verzegeling door de consument van bepalend belang is, en niet zozeer het feit of de handelaar het goed met behulp van bepaalde maatregelen (wassen, reinigen) weer verkoopbaar kan maken.
- 9 b) De Senaat neigt daarentegen naar de opvatting dat een uitsluiting van het herroepingsrecht overeenkomstig artikel 16, onder e), [Or. 7] van de richtlijn consumentenrechten enkel dan mogelijk is wanneer de goederen door de verwijdering van de verzegeling (zoals bijvoorbeeld bij cosmetica, tandenborstels of artikelen voor hygiënisch gebruik in strikte zin) om redenen van gezondheid of hygiëne definitief niet meer kunnen worden verkocht. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer een hergebruik van het goed door derden om redenen van gezondheid (aangebroke geneesmiddelen) of uit hygiënische overwegingen (tandenborstels, lippenstift, erotische artikelen) volgens de maatschappelijke opvattingen bij voorbaat niet in aanmerking komt en het goed ook niet door maatregelen van de handelaar, zoals reiniging of desinfectie, opnieuw geschikt kan worden gemaakt voor de verkoop als tweedehands goed, „retourproduct” of dergelijke.
- 10 Uitzonderingsbepalingen, zoals de hier in het geding zijnde regeling inzake de uitsluiting van het herroepingsrecht, moeten volgens vaste rechtspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie en van het Bundesgerichtshof immers strikt worden uitgelegd (vaste rechtspraak; zie bijvoorbeeld arresten van het Hof van Justitie van 11 april 2013, C-535/11, [OMISSIS] punt 46, en 29 maart 2012, C-185/10, [OMISSIS] punt 31; [OMISSIS]).
- 11 Anders dan bij voornoemde artikelen voor hygiënisch gebruik in strikte zin, gaat de verkoopbaarheid van een teruggezonden matras waarvan de verzegeling door de consument is verwijderd, echter geenszins definitief teloor, zoals met name blijkt uit het gebruik van hotelbedden, de vooral op het internet bestaande markt voor tweedehands matrassen en de mogelijkheid om gebruikte matrassen te reinigen. Daarentegen zou een (mogelijk zelfs aanzienlijke) waardevermindering die met het openen van de verzegeling gepaard gaat, waarna het goed ook na een eventuele reiniging enkel nog als tweedehands goed of als „retourproduct” kan worden verkocht, waarschijnlijk in redelijkheid kunnen worden verwacht van een handelaar op afstand, aangezien hij rekening kan houden met retourquota die hij eventueel in de prijszetting kan laten meespelen [OMISSIS].
- 12 2. Indien de eerste prejudiciële vraag bevestigend wordt beantwoord, rijst de extra vraag welke eisen aan de verzegeling van dergelijke goederen moeten

worden gesteld, in het bijzonder of niet alleen moet worden gegarandeerd dat een verbroken verzegeling niet ongedaan kan worden gemaakt maar ervoor ook voor moet worden gezorgd dat uit de omstandigheden (bijvoorbeeld door een etiket „zegel”) duidelijk blijkt dat het niet louter om een transportverpakking gaat maar om een verzegeling wegens redenen van gezondheid of hygiëne [OMISSIS].

- 13 Tot slot rijst dan nog de vraag welke informatie de handelaar aan de consument dient te verschaffen over de omstandigheden waarin laatstgenoemde het hem toekomende herroepingsrecht verliest bij op afstand gesloten verkoopovereenkomsten over de hier in het geding zijnde verzegelde goederen.
- 14 Volgens artikel 6, lid 1, onder k), van de richtlijn consumentenrechten moet de handelaar de consument, voordat deze door een overeenkomst op afstand gebonden is, op duidelijke en begrijpelijke wijze informatie verstrekken over de omstandigheden waarin hij het hem in beginsel toekomende herroepingsrecht verliest. Deze regelgeving heeft de Duitse wetgever met artikel 246a, § 1, lid 3, punt 2, van het Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche (inleidende wet bij het Duitse burgerlijk wetboek) in nationaal recht omgezet.
- 15 De eisen die artikel 6, lid 1, onder k), van de richtlijn consumentenrechten in het geval van artikel 16, onder e), van de richtlijn aan deze informatieverplichting stelt, kunnen echter niet uit de richtlijn worden opgemaakt. Aldus zou de handelaar **[Or. 9]** zijn informatieverplichting al volledig kunnen nakomen door de consument, vóór de inwerkingtreding van de overeenkomst, op passende wijze in kennis te stellen van de bewoordingen van artikel 16, onder e), van de richtlijn consumentenrechten (§ 312g, lid 2, punt 3, BGB) [OMISSIS].
- 16 De inhoud van artikel 16, onder e), van de richtlijn consumentenrechten (§ 312g, lid 2, punt 3, BGB), die voor leken moeilijk te begrijpen is en uitlegging behoeft, zou echter ervoor kunnen pleiten om de informatieverplichting slechts als vervuld te beschouwen wanneer de handelaar, vóór de inwerkingtreding van de overeenkomst en onder concrete verwijzing naar het voorwerp van de koop (hier: matras) en naar de omstandigheid dat er sprake is van een verzegeling en de aard ervan, de consument er nadrukkelijk op gewezen heeft dat het herroepingsrecht vervalt bij het verbreken van de verzegeling. **[Or. 10]**
- 17 3. Krachtens artikel 267, lid 1, onder b), VWEU is enkel het Hof van Justitie van de Europese Unie bevoegd om een bindende uitlegging te geven aan artikel 16, onder e), en artikel 6, lid 1, onder k), van de richtlijn consumentenrechten. Bijgevolg moet de behandeling van de zaak worden geschorst en het Hof van Justitie krachtens artikel 267, derde alinea, VWEU worden verzocht om een prejudiciële beslissing.

[OMISSIS]